

благодѣтелка — Россия, въ лицето на своитѣ благочестиви монарси, не само че много пжти е подигала гласътъ си кжмъ Европейскитѣ Християнски сили, да подбуди състраданието имъ кжмъ нашитѣ мжки и неволи и да иска съвокупното имъ дѣйствие за премахването на неносното наше робство; но е и проливала драгоцѣнна кръвъ на любовнитѣ си синове за нашето освобождение. Най-послѣ, Благодѣтелнѣйшия отъ Християнскитѣ самодържци, въ Бозѣ почившия Императоръ Александръ Николаевичъ II-и незабвенния за насъ и братския намъ Руски народъ Царь-освободителъ, подбуденъ отъ благоутробно чувство и състрадание, съ крѣпка вѣра въ помощта на Всемогъщата Божия Дѣснаца, поведе вѣрнитѣ и храбритѣ си синове, премина съ тѣхъ широки моря и рѣки, — непроходими гори и планини, пролѣ толкозъ драгоцѣнна кръвъ, жъртвова безбройни блага, и така, свято негово освободително дѣло се увѣнча съ пълна сполука. Вѣковния нашъ врагъ и мжчителъ се порази, вѣстържествува Кръстътъ надъ полумѣсяцътъ, строшиха се оковитѣ на робството, и нашия народъ се роди отъ ново и се яви на бѣлъ свѣтъ.

Народъ, който знае що е свобода, знае да почита освободителитѣ си, да оцѣнява принесенитѣ за свободата му искупителни жертви, той е и достоенъ за нея. Безъ двумѣние можемъ да кажемъ, че нашия народъ е глѣбоко проникнатъ отъ това благородно чувство. Той ожидаваше освобождението си отъ своята по племе и вѣра сестра Россия, отъ нея го и получи. Всѣки Българинъ знае сега кому дължи свободата си. Името на Царя-Освободителя и на братушкитѣ Русси се споменува съ благоговѣние въ всѣки Български домъ. Името на Царя-освободителя е станало священо на всѣки Българинъ; то ще се предава отъ бащи на синове и внуци, като най скжпоцѣнно наслѣдие отъ родъ въ родъ до вѣка.

Глѣбоко проникнатъ отъ чувство на горѣща благодарностъ и признателностъ кжмъ освободителитѣ си, за получената прѣзъ тѣхъ свобода, нашия народъ чрезъ представителитѣ си въ Първото Народно Учредително Събрание въ Търново единодушно и единогласно заяви, че трѣбва да покаже и вещественъ знакъ на тая си благодарностъ, да направи паметникъ, който краснорѣчиво да посочва на грядущитѣ поколѣния, да имъ напомнува великото дѣло на нашитѣ освободители, и съ туй да увѣковѣчи и неизмѣнно да съхрани нашата кжмъ тѣхъ признателностъ. За осжществлението на това народно желание, представителитѣ намѣриха за най-цѣлесходно, да се въздигне въ столицата на нашето отечество единъ великолѣпенъ храмъ въ името на св. Александръ Невский.

Святий Александръ Невский е онзи Християнски Русский герой, който прѣзъ живота си се е борилъ и побѣждавалъ враговетѣ на Россия, и Святоото православие, и когото Богъ подиръ смъртъта е прославилъ съ благодатната дарба на чудодѣйствия. Святитѣ негови останки днесъ се намиратъ въ столицата на Руската държава, тѣ сж пренесени тамъ отъ знаменития Руски самодържецъ и преобразователь Петра Великий. Св. Александръ Невский се слави и почита за патронъ и покровителъ, както на царствующи градъ, тжй и на цѣлата Русска империя.

Въ старо време, приснопамятнитѣ наши царѣе — братя, Петъръ и Асень, прѣди да вдигнатъ знамето на освобождението ни отъ Гръцитѣ, въздвигнаха въ старата Българска столица Търново храмъ на Св. Великомжченикъ Димитрий Солунский. Както тогава съ тоя храмъ се свързваше историята на нашето освобождение, така и сега, сж въздвиганието храмъ въ България въ името на Св. Александръ Невский, се свързва историята на освобожденото ни отечество съ тая на освободителката ни Россия. Съ посвѣтяването на тоя храмъ въ името на тоя святия, ние освѣтяваме паметта и името на тезоименния неговъ славенъ преемникъ и нашъ царь-освободителъ Александръ II. Св. Александръ Невский става и нашъ патронъ и покровителъ, неговото достославимо име ще свързва на вѣчно време съ неразривна свързка Россия съ България, Петербургъ съ София. Въ тоя Св. Храмъ ще се възнасятъ кжмъ Бога молитвитѣ на благодарния Български народъ, за успокоението душата на — блаженнопочивния царь-освободителъ и на всичкитѣ наши братя Русси, които пролѣха драгоцѣнната си кръвъ за нашето освобождение. Да, велико и многознаменателно значение има за насъ тоя Храмъ, той ще бжде центростремителната сила, която ще привлича Българския народъ кжмъ съединение, той ще бжде най-священното мѣсто на всѣки истински Българинъ.

Избранникътъ на Българския народъ, Негово Височество любимия нашъ князь Александръ I, призванъ отъ Божието провидѣние да наслѣди престола на славнитѣ Български царѣе: Симеона, Самуила и Асенецитѣ, който и самъ лично взе участие въ дѣлото на нашето освобождение, като сподѣля напълно благодарнитѣ чувства на любимия си народъ, взе въ внимание горѣщото му желание, исказано отъ представителитѣ за въздиганието на тоя священи паметникъ, и съ най-благочестиво усердие взема върху си грижата за изпълнението на това общенародно желание. Негово Височество се обърна съ възванието си кжмъ Боговъвѣрения му Български народъ и го приканва да принесе помощитѣ си за това